

EWS (Korai Jelzőrendszer) összefoglaló 2006-2007

Korai Jelzőrendszer – a 2007. év fejleményei

Daróczy Zita

Nemzeti Drog Fókuszpont

2007. november 28.

Drog, Adat, Döntés

Röviden

- 2006-2007 folyamán az EWS-en keresztül jelentett új pszichoaktív szerek
- 2006-2007-ben Magyarországról jelentett új pszichoaktív szerek
- BZP, mCPP, Bromo-Dragonfly
- Atropinnal szennyezett kokain
- Szennyezett kannabisz
- EWS Működési útmutató – könyv bemutató

A Tanács 2005/387/IB Határozata alapján az EMCDDA és az Europol felé jelentett anyagok (2006)

- **pFPP** (p-Fluorophenylpiperazine) – 19 April 2006 – United Kingdom
- **pCPP** (1-4 chloro phenyl piperazine) – 6 November 2006 – France
- **DBZP** (1, 4-Dibenzylpiperazine) – 9 November 2006 – United Kingdom
- **2,4-DMA** (2,4-dimethoxy-alpha-methylbenzeneethanamine) (or 2,5-DMA (2,5-dimethoxy-alpha-methylbenzeneethanamine)) – 20 November 2006 – Finland
- **2-aminoindan** (1H-Inden-2-amine, 2,3-dihydro; or 1-aminoindan (1H-Inden-1-amine, 2,3-dihydro) – 21 November 2006 – Finland
- **Bromo-Dragonfly** (Bromo-benzodifuranyl-isoprophylamine) – 21 November 2006 – Sweden
- **DOI** (4-iodo-2,5-dimethoxyamphetamine) – 21 November 2006 – Sweden

A Tanács 2005/387/IB Határozata alapján az EMCDDA és az Europol felé jelentett anyagok (2007)

- **2C-B-Fly** (8-bromo-2,3,6,7-benzo-dihydro-difuran-ethylamine) – 15 February 2007 – Finland
- **5-MeO-Dalt** (N,N-diallyl-5-methoxytryptamine) – 15 February 2007 – Finland
- **N-ethyl-2C-B** (N-ethyl- 4-Bromo-2,5-dimethoxybenzeneethanamine) – 22 February 2007 – Finland
- **Vanoxerine** (1-[2-[bis(4-fluorophenyl)methoxy]ethyl]-4-(3-phenylpropyl)piperazine) 3 May 2007 – Belgium
- **D2PM** ((S)-(-)-, -Diphenyl-2-pyrrolidinylmethanol) – 11 May 2007 – United Kingdom
- **4-MTA** (4-methylthioamphetamine) – 5 June 2007 – France
- **N-Acetyl-DOB** (N-Acetyl-4-bromo-2,5-dimethoxyamphetamine) – 11 June 2007 – United Kingdom

2007 június óta az EMCDDA és az Europol felé jelentett anyagok

- **Glaucin** - július, Egyesült Királyság
  - Glauvent nevű köhögéscsillapító alkotóeleme
  - Rózsaszín és kék kerek tabletták – London
- **1-(3-chlorophenyl)-4-(3-chloropropyl) piperazine hydrochloride** – szeptember, Ausztria (utcai név: **Gelbes**)
  - antidepresszáns Nefazodon gyártásához használt (legális) köztitermék
  - Valószínűleg az mCPP-hez hasonló tulajdonságokkal
  - Halványzöld kerek tabletták

Magyarországon lefoglalt anyagok 2006-2007 folyamán

- 2006
  - **GBL**: folyadék – hatása a GHB-hoz hasonló, de gyorsabban és hosszabb ideig ható, pszichoaktív szer
  - **Ketamin**: por, folyadék – érzéstelenítő, altató, fájdalomcsillapító, főként állatorvoslásban használt; hallucinogének közé tartozó pszichoaktív szer
  - **mCPP**: tablettá, por, folyadék - piperazinok közé tartozó pszichoaktív szer

Magyarországon lefoglalt anyagok 2006-2007 folyamán

- 2007
  - **GHB**: folyadék – „folyékony ecstasy”, színtelen, szagtalan, enyhén sós ízű folyadék; eredendően érzéstelenítésre használták; nyugtatók-altatók közé tartozó pszichoaktív szer
  - **Ketamin**: lsd. előző dia
  - **mCPP**: lsd. előző dia

BZP

BZP (1)

- 1 - benzilpiperazin
- Piperazin származék
- Szintetikus anyag
- 1980-as években aktív hatóanyaga a Trelibet nevű Magyarországon is forgalmazott antidepresszánsnak (a gyógyszert már nem gyártják)
- 1999-ben jelezték az első rekreációs célú használatot Európában
- Általában TFMPP-vel és/vagy alkohollal, más szerrel együtt fogyasztják
- Amfetaminhoz hasonló hatást fejt ki

- Használatkor jelentkező mellékhatások: étvágytalanság, hányinger, fejfájás, szédülés, hangulatváltozások, elalvási problémák (az eufória, fokozott éberség és jóllét-érzés pozitívan értékelt hatásai mellett)

BZP (2)

- Eddig 13 EMCDDA tagállamban foglaltak le belőle; az Egyesült Királyságban a legnagyobb mennyiségben
- Magyarországon nem történt lefoglalás
- legálisan megvehető az interneten („legális” ecstasy néven)
- Fogyasztói réteg valószínűleg hasonló az ecstasy-t fogyasztó réteghez korban, nemben, fogyasztás helyében
- 2007. január 1: a BZP felkerült a Doppingellenes Világszabályzat által tiltott szerek listájára
- EMCDDA - Europol Közös Jelentés: 2007. február
- EMCDDA Kockázatelemzés: 2007. május

EMCDDA – Europol Közös Jelentés (3)

- Ha az Europol és az EMCDDA, vagy az EU Tanácsa úgy dönt, hogy a valamely tagállamtól kapott, egy új pszichoaktív szerre vonatkozó információk további információgyűjtésre érdemesek, akkor azokat az EMCDDA és az Europol összegyűjti és összegzi a Közös Jelentés keretei közt.
- 6 kritérium
  1. Lefoglalt anyag mennyisége
  2. Nemzetközi kereskedelemre utaló bizonyítékok
  3. Szervezett bűnözésre utaló bizonyítékok
  4. Az új pszichoaktív szer toxikofarmakológiai tulajdonságai vagy egy jobban ismert vegyülettel való analógiája
  5. A további gyors terjedés lehetőségére utaló bizonyítékok
  6. Mérgezési vagy halálozási bizonyítékok

BZP – Közös Jelentés (4)

- A BZP a 6 kritérium közül négyet (1,3,5,6) teljesített
  - Lefoglalás: 8 tagállam (Dánia, Egyesült Királyság, Finnország, Franciaország, Málta, Németország, Spanyolország, Svédország) – Svédországból vannak a legrészletesebb információk, 2000-2006 közti időszakról
  - Szervezett bűnözés: Egyesült Királyság
  - További gyors terjedés: interneten „legális ecstasy-ként” való hirdetése
  - Mérgeзések: főként Angliából van adat – 2006 május, kitágult pupillák, idegesség, szapora szívverés tüneteivel kerültek sürgősségi osztályra betegek BZP fogyasztása után

Kockázatelemzés készítése indokolt (egészségi és társadalmi kockázatok felmérése valamint a szabályzás alá vonás lehetséges következményeinek megállapítása)

A Kockázatelemzés javaslata és lehetséges következményei (5)

- **EMCDDA javaslat:** stimuláns tulajdonságai, egészségügyi kockázata és orvosi előnyök hiányában kontrollálni kell a BZP-t; további tanulmányok, kutatások szükségesek
- A 2005/387/IB Határozat értelmében Uniós szinten a tagállamok a BZP-t az **1971-es Pszichotrop Anyagokra Vonatkozó ENSZ Egyezmény alapján tudják kontrollálni** és büntetőjogilag szabályozni saját jogszabályaik alkalmazásával
- Ez azonban ne korlátozza a pontos információgyűjtést és annak a szakértők, fogyasztók felé való kommunikálását
- A szabályozás:
  - megkönnyítené az illegális kereskedelem és előállítás figyelemmel kísérését,
  - korlátozná a BZP kínálatának és fogyasztásának terjedését,
  - a gyógyszer ipart nem befolyásolná, ugyanakkor
  - létrehozhat egy illegális piacot a szer számára,
  - helyettesítő anyagok megjelenéséhez vezethet.

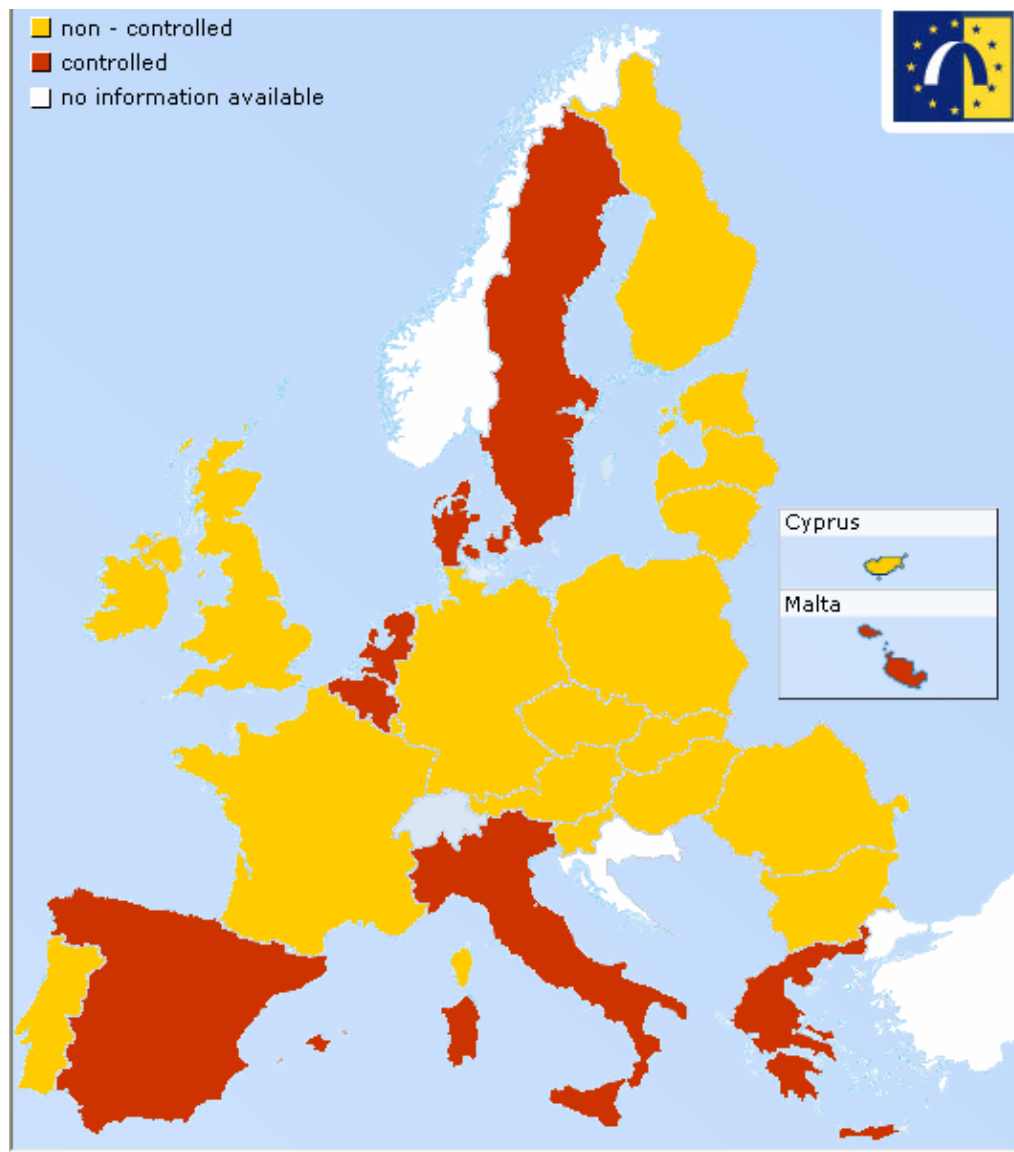
A BZP szabályzása Európában (6)

Nemzeti szabályzás alatt:

Belgium, Dánia,
Hollandia, Görögország,
Málta, Olaszország,
Spanyolország,
Svédország

DE Uniós szinten
nem szabályzott

(forrás:
ednd.emcdda.europa.eu)

BZP (7)

Dánia

Finnország

Franciaország

Görögország

Egyesült Királyság

BZP (8)

Svédország

Litvánia

mCPP

mCPP(1)

- 1-(3-klórfenil) piperazin
- Piperazin származék
- Köztes terméke a Trazodone-nak (sokszor más antidepresszáns mellé írják fel altatóként orvosilag); több országban engedélyezett (Belgium, Franciaország, Németország, Olaszország, Szlovákia stb.)
- Utcai név: X4, duhovka, szivárvány
- Legtöbbször ecstasy-ként adják el; a tablettákban sokszor TFMPP, vagy MDMA is van
- A szervezet dopamin rendszerére minimális hatással van, szemben az MDMA-val
- Használatkor jelentkező mellékhatásai lehetnek: idegesség, szédülés, fény- és hangérzékenység, migrén, pánikroham

mCPP (2)

- **2005 február-március:** első megjelenés a Korai Jelzőrendszerben
- **2005 augusztus:** Közös Jelentéshez szükséges információk beszerzése
- **2005 október:** Közös Jelentés elkészült
- **2005 december:** nem lehet Kockázatelemzés alá vetni mert néhány tagállamban gyógyászati termék előállításához használják
- **2006 január:** Magyarországon ellenőrzött vegyület
- **2006 május** - Bizottság döntése: az EMCDDA és az Europol gyűjtsön további adatokat az mCPP-ről és lehetséges kockázatairól

mCPP (3)

- **2007 március:** az 'aktív megfigyelés' eredményeinek megvitatása
  - Az anyag továbbra is elérhető kereskedelmi forgalomban, illegális előállítás nem szükséges
  - A legszélesebb körben jelenlevő új pszichoaktív szer a Korai Jelzőrendszer létezése (1997) óta
  - 26 tagállamban és Norvégiában jelent meg
  - 22 tagállamban történt lefoglalás 2006 folyamán – legtöbbször tablettá
  - 8 tagállamban viszonylag nagy mennyiségű lefoglalás (12e – 145e tablettá)
  - Két alkalommal nagy mennyiségű tablettá-készítő és tároló helyiséget foglaltak le → kereskedelmi mennyiség és a szervezett bűnözés megjelenése

mCPP (4)

- Több fajta minta lenyomat észlelése → indokolja a feltételezést, hogy ecstasy-ként árulják
- Több alkalommal találtak mCPP-t az MDMA-t tartalmazó tablettákban kiegészítésként – egészségügyi kockázata nem ismert
- Komolyabb mérgezés ill. haláleset nem történt az EU-ban
- Szabályzás:
  - » 7 tagállamban kábítószerrel kapcsolatos jogszabály alapján kontrollálják (Belgium, Dánia, Görögország, Litvánia, Magyarország, Málta, Németország)
  - » 3-ban orvosi szabályzás alatt van (Finnország, Hollandia, Spanyolország)
  - » A **többi** tagállamban kereskedelmi forgalomban kapható

mCPP (5)

Belgium, Litvánia,
Hollandia stb.

Magyarország

Szlovénia

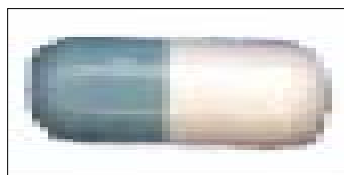
Magyarország

Lettország

Franciaország

**A különböző
tabletták szinte az
összes
tagállamban
előfordultak, nem
csak a
jelzettekben**

„Bromo-dragonfly”

Bromo-dragonfly

- Bromo-benzodifuranil-izopropilamin
- Pszichotrop anyag, erős hallucinogén tulajdonságokkal
- Hatása az LSD-hez hasonló
- Első megjelenés: 2006. nov., Svédország
- 2007. feb. - okt.: Dánia, Finnország, Svédország
- A 2007-es svéd esetben a végtagok keringése veszélyeztetve → szövetelhalás veszélye állt fenn
  - 2007. július óta Svédországban szabályozva az egyes egészségre ártalmas anyagok tilalmáról szóló törvényben (más tagállamban nincs szabályozva)
- **Lefoglalás:** 2007 május-július, Finnország: 10 alkalommal, főként bélyeg és folyadék formájában

Atropinnal szennyezett kokain

Atropin

- Atropin: izomlaxító
- Főként szemvizsgálat előtt csepegtették a szembe, pupillatágító hatása miatt
- Orvositól eltérő mennyiség esetén hatásai: gyorsabb szívverés-szívritmuszavar, szájszárazság, pupillatágulat, homályos látás, fényérzékenység, hallucinációk és egyensúlyérzék elvesztése

Atropinnal szennyezett kokain

- **2007. augusztus 2.** : EWS hálón keresztül érkezett információ
- Olaszország Lombardia tartományában július 25-27 között 18 személyt szállítottak kórházba izgatottság, hallucinációk, szájszárazság, légzési zavarok, eszméletvesztés, magas vérnyomás, pupillatágulat és szívritmus-zavar tüneteivel
- **2007. augusztus 8.** : EWS hálón keresztül
- Ausztria: augusztus első hetében Innsbruck-ban találtak hasonló eseteket
- Hollandia: augusztus első hetében több városban kerültek sürgősségi osztályokra betegek atropinnal szennyezett kokain miatt

Atropinnal szennyezett kokain (2)

- 2004-2005 óta most először jelentettek nagyobb esetszámot.
- Több riasztás 2007 augusztus óta nem volt.
- Az Egyesült Királyságban foglaltak le atropinnal szennyezett kokaint kis mennyiségben, vagyis jelen van a piacon.
- Úgy tűnik ha kisebb az atropin mennyisége, nem okoz orvosi beavatkozást igénylő gondot.

„Üveggyönggyel” szennyezett kannabisz

Szennyezett kannabisz (1)

- **Első megjelenés** - 2006 december, Egyesült Királyság
- **Fogyasztók beszámolóí:**
  - köhögés,
  - torokfájás,
  - mellkasi fájdalmak
  - szemcsés érzés tapintáskor

Szennyezett kannabisz (2)

- Vizsgálatok eredményei
  - Szabad szemmel – ránézésre csillogó, mintha sok gyanta lenne rajta, szemcsés érzet
  - Mikroszkóppal - legtöbbször gömb alakú szilikát gyöngyök, általában 60-100 mikron átmérő, néha 20 mikronnál kisebb
  - Ha 5 mikronnál kisebb az átmérő → belelegezhető a szilikát darab, hosszú távon szilikózist okozhat
  - A piac kb. 10%-a fertőzött
  - Az Egyesült Királyságban talált és vizsgált anyag valószínűleg Hollandiából származik

Szilikózis

Mi okozza?

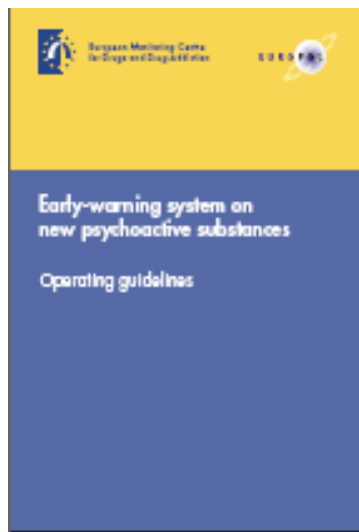
- Szilikátpor (kvarcpor) éveken át tartó belélegzése
- A felgyülemlő por a tüdőben rostgócok keletkezését eredményezi, melyek növekedhetnek, ezáltal csökkentve a tüdő légző felületét
- Általában több évtizeden át kell érintkezni a porral a tünetek kialakulásához, de néha 10 év is elég

Tünetek, panaszok

- Egyszerű szilikózis: köhögés, köpet ürítés
- Komplikált szilikózis: köhögés, köpet ürítés, súlyos légszomj (eleinte csak terhelésnél)
- A szilikózisos beteg sokkal nagyobb eséllyel fertőződik meg a tuberkulózis kórokozójával, mint a nem szilikózisos fogyasztó

Új pszichoaktív szerek korai jelzőrendszere – Működési útmutató

Működési útmutató (1)

2007 április vége – angol verzió elkészült

2007 ősz – magyar verzió elkészült

- A 2 éve hatályban levő határozat kezdeti végrehajtása óta gyűjtött tapasztalatok alapján újradolgozva;
- **Cél:** segíteni a tagállamokat a Tanács új pszichoaktív anyagokra vonatkozó információcseréről, kockázatértékelésről és ellenőrzésről szóló, 2005/387/IB számú határozatának megismerésében és végrehajtásában;
- Nem kívánja előírni a tagállamoknak a nemzeti szintű korai jelzőrendszer hálózatok szerkezetének kialakítását.

Működési útmutató (2)

Tartalom:

- A 2005-ben kiadott 2005/387/IB számú Tanácsi Határozat által leírt folyamat (újonnan megjelenő pszichoaktív szerekkel kapcsolatosan végrehajtandó lépések)
  - Információcsere/korai jelzőrendszer
  - Kockázatelemzés
  - Döntéshozatal
- **Az útmutató az első lépcsővel foglalkozik**
- **Az útmutató felépítése:**
  - A Határozat magyarázata
    - » Prekursorok
    - » Mely anyagok nem tartoznak a kockázatelemzés alá vethető anyagok közé
    - » Európai Gyógyszerügynökség szerepének növekedése – gyógyászati termékekkel való visszaélésről rendelkezésre álló információk

Működési útmutató (3)

- EWS elemei:
  - Információtípusok (technikai, közegészségügyi stb.)
  - Jelentések, jelentési ívek
  - Nemzeti szintű információs lista – milyen információforrások tartozhatnak a Korai Jelzőrendszerbe
  - Kiadványok, dokumentumok
- EMCDDA – Europol Közös Jelentés:
  - A 6 kritérium magyarázata
  - A Közös Jelentés felépítése
- Mellékletek:
  - jelentett új pszichoaktív anyagok,
  - a határozat szövege,
  - jelentési ívek,
  - kiegészítő kérdések,
  - 142/2004 (IV.29) kormányrendelet 11. sz. melléklete – *Bejelentőlap új szintetikus kábítószer, illetve ismert kábítószer új visszaélési formájának megjelenéséről*

Köszönöm a figyelmüket!

Email: daroczy.zita@oek.antsz.hu

www.drogfokuszpont.hu